

Zpráva

o činnosti

Inspekce ministra vnitra

a

trestné činnosti policistů

Policie České republiky

za rok 2006

Ministerstvo vnitra je resort, do jehož působnosti patří i boj s trestnou činností policistů, která je dlouhodobě považována za velmi nežádoucí společensky nebezpečný jev. Pro tyto účely je zřízen specializovaný útvar Inspekce ministra vnitra (dále jen „inspekce“), jenž je přímo řízen ministrem vnitra z důvodu celkové nezávislosti na Policii České republiky. Službu v inspekci konají policisté, kteří nepodléhají řídicí pravomoci žádného služebního funkcionáře Policie České republiky.

Postavení a základní předmět činnosti inspekce je především stanoven trestním řádem tj. zákonem č. 141/1961 Sb. a zákonem o Policii České republiky tj. zákonem č. 283/1991 Sb. Spočívá v odhalování a prověřování skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie ČR. Dalším předmětem činnosti inspekce je např. prošetřování stížností ve vymezeném rozsahu.

V období od 1. ledna 2006 do 31. prosince 2006 bylo Inspekcí ministra vnitra evidováno celkem 960 trestních spisů, prověřováno bylo 1146 trestních věcí (186 trestních věcí z roku 2005). Z tohoto celkového počtu bylo Inspekcí ministra vnitra skončeno 947 trestních věcí, z toho 269 trestních věcí bylo předáno příslušnému státnímu zástupci s návrhem na zahájení trestního stíhání, 495 věcí bylo ukončeno odložením dle § 159a, odst. 1 tr. řádu, 108 věcí bylo odevzdáno dle § 159a písm. a),b) tr. řádu, 23 věcí bylo odloženo dle § 159a, odst. 2, 3, tr. řádu a 52 věcí bylo odloženo dle § 159a odst. 4, tr. řádu. Přehled vyplývá z tabulky č. 1.

Tabulka č. 1 **Počet trestních spisů a způsob jejich vyřízení v roce 2006**

Převod z roku 2005	Počet spisů			Způsob vyřízení trestního spisu					Převod do roku 2007
	Nápad v roce 2006	CELKEM rozpracovaných tr. spisů v roce 2006	CELKEM vyřízených spisů v roce 2006	odloženo dle §159a/1 TŘ	odevdáno dle §159a/1a,b TŘ	odloženo dle §159a/2,3 TŘ	odloženo dle §159a/4 TŘ	návrhem na zahájení tr. stíhání/ ZPŘ	
186	960	1146	947	495	108	23	52	269	199

Zdroj: OSŘI PP ČR - ESKK

Kromě toho bylo zpracováno 1076 spisů obsahujících kriminalisticky získané poznatky, dále bylo vyřízeno 1712 netrestních podání fyzických a právnických osob, která po jejich odborném posouzení byla postoupena příslušným orgánům k vyřízení. Bylo prošetřeno celkem 106 stížností směřujících vůči policejnímu prezidentovi, jeho náměstkům a vůči policistům zařazeným v Inspekcí ministra vnitra. Neoprávněných stížností bylo celkem 98, 4 stížnosti byly vyhodnoceny jako důvodné a 4 jako částečně důvodné.

Inspekcí ministra vnitra bylo postoupeno celkem 67 případů trestních oznámení účelově podaných proti policistům. I nadále jsou tato podání většinou součástí obhajoby trestně stíhaných pachatelů nebo odvetou oznamovatele proti policistovi zakročujícímu proti němu důvodně a v souladu se zákonem. Tato účelová podání jsou Inspekcí ministra vnitra prošetřována z hlediska odpovědnosti oznamovatele za spáchání trestného činu, křivého obvinění nebo přestupku křivého vysvětlení (§ 174 tr. zák., § 47a zák. o přestupcích), trestného činu pomluvy (§ 206 tr. zák.), nebo poškozování cizích práv (§ 209 tr. zák.). Přehled těchto případů zjištěných Inspekcí ministra vnitra je uveden v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2 **Přehled případů účelových podání občanů na policisty**

Počet případů		Počet osob	PŘEDÁNO		UKONČENÍ (uveď počet osob a § tr. ř.)	
			SKPV	Správnímu orgánu	Prověřování	Vyšetřování
Celkem	67	74	63	10	3	11

Zdroj: IMV

Inspekce ministra vnitra zaznamenala v roce 2006 pokles objasněných trestných činů policistů, jak vyplývá z přehledu uvedeného v následující tabulce č 3.

Tabulka č. 3 Vývoj trestné činnosti policistů Policie ČR v letech 2002 až 2006

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	Celkem
Počet objasněných trestných činů	453	599	325	284	228	4255
Meziroční změna v %	-31,9	32,2	-45,7	-12,6	-19,7	
Počet pachatelů – policistů objasněných trestných činů	444	427	327	262	204	3417
Meziroční změna v %	-5,1	-3,8	-23,4	-19,9	-22,1	
Počet objasněných trestných činů připadajících na 1000 policistů	9,8	12,6	6,8	6,2	4,9	

Zdroj: OSŘI PP ČR – ESKK

V roce 2006 byl inspekcí zaznamenán nejvýraznější statistický pokles objasněné trestné činnosti v oblasti zneužívání pravomoci veřejného činitele. Naopak největší statistický nárůst objasněné trestné činnosti inspekce zaznamenala u trestných činů ublížení na zdraví. Celkový přehled se srovnáním oproti roku 2005 je uveden v následující tabulce č 4.

Tabulka č. 4 Podíl na objasněné trestné činnosti policistů dle četnosti trestných činů

Pořadí	Nejčastější TČ policistů	Rok 2005	Rok 2006	Rozdíl	Rozdíl v %
1.	Zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 ar. ř.zákona	90	60	- 30	- 33,3%
2.	Trestná činnost na úseku dopravy dle §§ 179, 180, 184, 201, 201a, 223, 224, 257 tr. zákona	39	38	- 1	-2,6%
3.	Podvod dle § 250 ar. z.zákona	14	14	0	0%
4.	Pojistný podvod dle § 250a ar. z.zákona	13	11	- 2	-15,4%
5.	Neoprávněné nakládání s osobními údaji dle § 178 tr. zákona	13	4	- 9	-69,2%
6.	Úplatkářství § 160 tr. zákona	10	7	- 3	-30%
7.	Ublížení na zdraví (úmyslné) dle §§ 221, 222 tr. zákona	9	11	+ 2	+22,2%
8.	Výtržnictví dle § 202 tr. zákona	15	5	- 10	-66,7%

Zdroj: OSŘI PP ČR - ESSK

Dalším zajímavým přehledem, který vypovídá o objasněné trestné činnosti policistů je její rozčlenění podle služebního zařazení policistů. V této souvislosti lze konstatovat, že nejvýraznější pokles byl vloni zaznamenán u kritéria cizinecká a pohraniční policie a to o více jak 58 % objasněné trestné činnosti. Naopak nárůst byl v roce 2006 zaznamenán u kritéria dopravní služba a to o 11%. Celkový přehled jednotlivých kritérií (služeb) uvádí následující tabulka č 5.

Tabulka č. 5 Podíl na objasněné trestné činnosti policistů dle sl. zařazení policistů

Podíl pachatelů TČ dle zařazení	Rok 2005	Rok 2006	Rozdíl	Rozdíl v %
Pořádková služba	130	101	- 29	- 22,3%
SKPV	53	43	- 10	- 18,9%
Dopravní služba	27	30	+ 3	+ 11,1%
Cizinecká a pohraniční policie	24	10	- 14	- 58,3%

Zdroj: OSŘI PP ČR - ESSK

Inspekce ministra vnitra je útvar, který se dlouhodobě věnuje trestné činnosti příslušníků Policie České republiky, jenž má korupční charakter, neboť se jedná o velmi závažný a zcela nežádoucí společenský jev, který negativně působí na obraz policie jako celku a její autoritu. V této souvislosti je zapotřebí konstatovat, že korupce jako pojem není jednoznačně vymezen v rámci právního řádu České republiky. Když se řekne slovo korupce, hovoříme nejčastěji o vybraných trestných činech pachatelů, které jsou uvedeny v trestním zákoně č. 140/1961 Sb.

V rámci vybraných trestných činů bylo za posledních 10 let zjištěno celkem 1049 TČ, které lze řadit do kategorie korupce. Největší podíl v této kategorii zaujímají trestné činy zneužívání pravomocí veřejného činitele dle § 158 trestního zákona, tj. 623 trestných činů. Bližší pohled na problematiku korupce je uveden v následující tabulce. č. 6.

P

Tabulka č. 6

Právní kvalifikace vybraných trestných činů policistů v letech 2002 – 2006

Skutek	2002	2003	2004	2005	2006	Celkem
Zneužívání pravomocí veřejného činitele § 158	176	202	95	90	60	623
Maření úkolu veřejného činitele § 159	12	19	6	10	11	58
Úplatkářství §§ 160-162	4	15	11	10	7	47
Účast na zločinném spolčení §§ 163a/1, 163b, 163c	0	1	1	0	0	2
Nadržování § 166	0	1	0	0	0	1
Neoprávněné nakládání s osobními údaji § 178	4	17	6	13	0	40
Podvod § 250	19	45	19	14	14	111
Pojistný podvod § 250a	47	51	22	13	8	141
Úvěrový podvod § 250b	3	7	2	2	11	25
Porušování povinností při správě cizího majetku § 255	0	1	0	0	0	1
Celkem za rok	265	359	162	152	111	1049

Zdroj: OSŘI PP ČR - ESKK

Závěrem lze konstatovat, že Inspekce ministra vnitra v roce 2006 zaznamenala pokračování poklesu počtu objasněných trestných činů příslušníků Policie ČR na celkových 228. V porovnání s rokem 2005 se jedná o pokles o 56 trestných činů, tj. o 19,7 %. Další výrazný pokles byl zaznamenán u počtu pachatelů objasněných trestných činů, který činil v loňském roce celkem 204, což představuje pokles oproti roku 2005 o 58 (pokles o 22,1 %) pachatelů. Objasněná trestná činnost policistů se tak vrací před rok 2002 a je v hodnoceném období nejnižší.

Zpracoval
rada pplk. JUDr. Miloš Procházka

26.2.2007